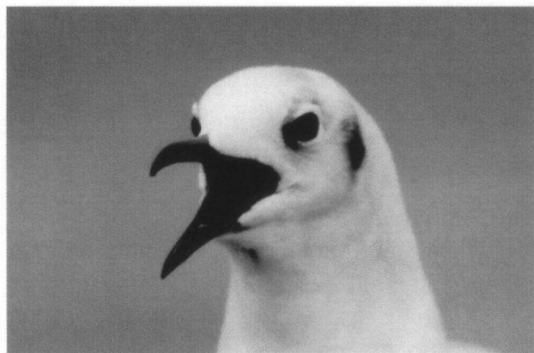

Vogelwensen en hekelsoorten

Een van de leuke dingen van een bezoek aan andere vogelregio's is de kans op andere soorten dan we hier gewend zijn. Met wat geluk heb je een ontmoeting met een medevogelaar die bereid is om wat informatie te verschaffen. Tijdens zo'n gesprekje vraag ik nogal eens naar bepaalde vogelgroepen. Uilen bijvoorbeeld: een vogelgroep die voor mij nog veel geheimen bevat, ondanks flink wat 'toevallige' waarnemingen. Verder wil ik graag vragen naar soorten die bij ons sterk in aantal verminderd zijn. Zoals geelgors en zomertortel. Bij die laatste soort vind ik geregeld weinig weerklank. Onbekend of... onbemind? Waarschijnlijk beide, maar soms is een reactie ondubbelzinnig. Zoals een vogelspotter reageerde met: 'Weet ik veel! Als ik duiven zie, kijk ik meteen de andere kant op.'

Carel de Vink

Hoe kun je als liefhebber een hekel hebben aan bepaalde vogels? Ja, ik kan begrijpen dat een hengelaar niet blij wordt van een paar rond zijn dobber vissende aalscholvers. Of dat een veehouder niet altijd vrolijk wordt van een paar duizend ganzen op zijn veld. Ik kom echter menig vogelaar tegen die exoten verfoeit of zich ergert aan overvliegende postduiven. Duiven zijn ook in de breedte niet al te populair: houtduif, holenduif en Turkse tortel worden veelvuldig genegeerd.

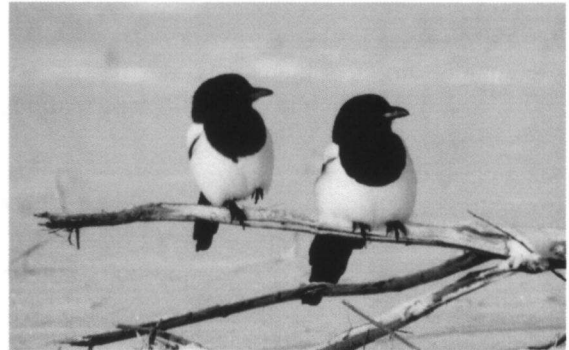
Kokmeeuw

Foto Bert Roelofs

Dat geldt ook voor de meer algemene meeuwensoorten. Zeetrektellers slaan zilver-, kok-, storm- en beide soorten mantelmeeuwen over zodra er meer interessante vogelsoorten passeren, zoals dwerg- of zwartkopmeeuwen! Die vallen wel in de smaak, net als de beide burgemeestersoorten. Zo'n mengsel van voorkeur en afkeer treft ook de categorie eenden en ganzen: "Hoera, een witoogend! Yes, een roodhalsgans." Het gewone spul -en al helemaal parkeenden en soepganzen- laat hen koud.

Nadat Sovon en Vogelbescherming aandacht vroegen voor de achteruitgang van de aantallen

huismussen, steeg die soort op de waarderingskalender.

Eksters (Huizerpier)

Foto: Frans Van Lier

De meeste kraaiachtigen is die vreugde nog niet gegund. Het blijft voor mij een wonderlijk fenomeen dat er natuurliefhebbers zijn, die als een soort hekelsmurf roepen: "Ik háát eksters, kauwen en gaaien!"

Tot zover de 'hekelsoorten', waarvan sommigen een eigen lijstje hebben. Een ander verschijnsel is de 'twijfelsoort'. Van dat lijstje heb ik dit afgelopen jaar eindelijk dé topsoort kunnen afvoeren: de ortolaan. Driemaal eerder noteerde ik een waarneming van deze soort, maar telkens net niet helemaal zeker. Hooguit 'enigszins waarschijnlijk'. Zo staat er in mijn aantekeningen een eventuele grote kruisbek; die durf ik hier nauwelijks te vermelden, want daarover heb ik zoveel twijfels...

Tegen deze categorie schurkt de volgende aan: de schaamsoort.

'Iedereen' had allang een morinelplevier gezien, toen ik na ruim 40 jaar veldactiviteit eindelijk mijn eerste kon noteren.

Een gids vertrouwde mij op gedempte toon tijdens een door hem geleide excursie toe, dat

hij nog nooit een dwerggans had gezien, ondanks een persoonlijke lijst van ruim 340 soorten en tochten naar Petten en het Oude Land van Strijen. Hij had niet zozeer behoefte om op te scheppen over een aantal waarnemingen, waarvan ik alleen maar kan dromen. Die neiging ontmoet ik wel bij sommige anderen. Daar moet ik dan om glimlachen, want dat is letterlijk pronken met andermans veren! Wat niet wegneemt, dat ik geregeld denk: "Zo! Die zou ik ook best eens willen zien." Veel van dergelijke waarnemingen zijn uniek. Waar (en wanneer) krijg je de kans om een keertje de rode rotslijster te zien, waarover een gesprekspartner na jaren nog in jubelstemming raakt? Zoiets zet ik maar uit mijn hoofd; dat is iets voor een zeldzame geluksvogel!

Er zijn evenwel wensen die kans van slagen hebben. Zag ik meermalen een kwartel in het buitenland; in Nederland heb ik de vogel alleen maar gehoord. Weliswaar meer dan 30 keer, maar ik zou hem graag eens als oogwaarneming noteren. Eigenlijk is iedere schaamsoort, ook automatisch een wenssoort. Andersom hoeft dat niet zo te zijn. Het lijkt me geweldig om een scharrelaar te zien! Ondanks het toenemend aantal scharrelkippen, blijft die soort een zeldzaamheid. Het is beslist geen

schande om deze tropisch ogende vogel nog nooit gezien te hebben.

Overigens bepaalt iedereen voor zichzelf welke vogelsoort er een dergelijk predicaat verdient. Er bestaat gelukkig geen keurmerk voor vogelaars. Stel je voor dat Sovon of een andere organisatie zou bepalen tegen welke vogels ik een antipathie zou moeten ontwikkelen. Of welke soorten er niet mogen ontbreken op mijn conto.

Eigenlijk zou ik willen pleiten voor een 'universele verklaring van de rechten van de vogelaar'. Met als uitgangspunt: de individuele vrijheid van genot. Met andere woorden: laten we elkaar de ruimte gunnen om de manier van genieten binnen ons hobbyveld op persoonlijke wijze in te vullen. Kies je daarbij voor een stuk competitie met anderen? Geen probleem. Wil je dat juist niet? Prima! Werk je met lijstjes? Ga je gang: jaarlijst, schaamlijst, topwensen... Voel je vrij.

Bij dat alles pleit ik er wel voor, dat de vogels er niet de dupe van worden. Heb je en hekelsoort? Wil je dat per se aan anderen laten weten? Geen bezwaar. Maar, beste vogelvriend, laat de vogels het niet merken. Want één ding is duidelijk: voor een natuurliefhebber is elke verstoorder of vernielers een absolute hekelsoort!

